

ILL. Anders Rådén, ArtDatabanken

Arternas folkbokföring

Dyntaxa är en databas som håller koll på alla Sveriges arter – eller i alla fall större delen av dem. Ingen vet nämligen hur många arter det faktiskt finns i Sverige.

Dyntaxa (www.dyntaxa.se) är en taxonomisk databas över Sveriges organismer och ger oss ett gemensamt språk för det vi kallar Sveriges arter. Den fungerar som en slags arternas folkbokföring. Här kan man söka efter svenska arter och hitta fakta om vetenskapligt namn, svenskt namn, synonymer, släktskap, taxonomiska nivåer och länkar till annan information.

Varför är det viktigt att känna till och hålla ordning på namnen på arterna i naturen? Man kan göra en liknelse: Tänk dig en skola utan en komplett lista med alla elevers namn. Flera elever har samma namn och några kallas för olika namn i olika sammanhang. En del elever går i flera klasser samtidigt, medan några inte hör till någon klass alls. Rörigt minst sagt! På samma vis som en skola behöver korrekta klasslistor behöver svensk forskning och naturvård ett gemensamt språkbruk och namnsättning av Sveriges arter för att kunna arbeta effektivt.

Namnet Dyntaxa står för Svensk Dynamisk Taxonomisk databas. Dynamisk innebär att systemet kan hantera att informationen uppdateras i takt med att ny kunskap genereras. För närvarande innehåller Dyntaxa 95% av landets kända arter. Hur många arter det finns totalt i Sverige är det ingen som vet, men uppskattningsvis över 60 000 – och fortfarande upptäcks nya arter.

Dyntaxa utvecklas av ArtDatabanken vid SLU som år 2002 fick i uppdrag av Sveriges riks-

dag att kartlägga alla Sveriges flercelliga växter, svampar och djur inom det så kallade Svenska artprojektet. Hittills har satsningen lett till att cirka 2 300 nya arter har upptäckts i Sverige, varav cirka 850 arter är nya för vetenskapen!

Nya arter tillhör ändå ovanligheterna i arbetet med att kontinuerligt uppdatera Dyntaxa. Oftare handlar det om att lägga till synonymer eller göra namnändringar. Samma art kan historiskt ha beskrivits under flera olika namn. I takt med att ny kunskap kommer fram om släktskap, särskilt utifrån DNA-analyser, kommer många arters taxonomi att förändras. Det som tidigare klassades som en art kan plötsligt delas i två. För att hantera det faktum att samma art kan ha olika namn i olika sammanhang behövs en dynamisk databas som håller reda på namnändringar.

Dyntaxa är naturligtvis en viktig databas för de som jobbar med systematik och taxonomi men den får allt fler användare.

– Fler och fler får upp ögonen för Dyntaxa och förstår vilken användning de kan ha av databasen, säger Per Ahlström vid ArtDatabanken. Alla som arbetar med naturvård på till exempel länsstyrelser och kommuner, eller med forskning inom biologisk mångfald har stor glädje av verktyget.

Svenska myndigheter som SMHI och Havs- och vattenmyndigheten använder sig av Dyntaxa för att kvalitetssäkra artnamn och Naturvårdsverket anger i sina avtal att projekt, uppdrag och konsulter ska använda Dyntaxa som namnkälla. Dyntaxa hanterar också systematiken i andra system som till exempel Artportalen och Svenska LifeWatch.

Text: Anna-Maria Wremp, kommunikötör, ArtDatabanken